

Factors Influencing Academic Dishonesty of University Students

Suchada Kornpetpanee

Burapha University, Thailand

ABSTRACT

Academic dishonesty among university students affects the integrity of teaching, learning and evaluation. Honest students are probably often unfairly judged. Dishonest students may carry their dishonest behavior into their world of work. Dishonest behavior among students can lead to a societal distrust of educational institutions. In an attempt to better understand the factors affecting student dishonesty, the impact of four independent variables on dishonesty behavior was investigated. The variables were attitude towards academic dishonesty, peer perceptions, perceived behavioral control, and intention to conduct academic dishonesty. Multi-disciplinary samples were drawn from year 2005 and 2006 cohorts at a state university, with a total sample size of 1,224 students. A causal-relationship model was developed in the 2005 cohort, and cross-validated in the 2006 cohort.

The model was found to match empirical data (chi-square value of 0.57 with 6 degrees of freedom, $p = 1.00$; goodness of fit index and adjusted goodness of fit index both at 1.00), accounting for 22% of dependent variable variance when cross-validated. Two of the independent variables were causally linked to dishonest behavior: intention to conduct academic dishonesty and peer perceptions. It is suggested that university administrators give greater attention to detecting and preventing dishonesty, and endeavor to promote an enhanced awareness of academic integrity within the academic community.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย

สุชาดา กรเพชรปาลณี

มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาส่งผลโดยตรงต่อความเป็นธรรมในการเรียนการสอน และการประเมินผลการศึกษา ทำให้นักศึกษาที่มีความซื่อสัตย์ไม่ได้รับความเป็นธรรม อาจทำให้พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ติดตัวนักศึกษาไปสู่โลกของการทำงาน และส่งผลให้สังคมขาดความเชื่อถือไว้วางใจสถาบันการศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลข้ามกลุ่ม ตัวแปรในโมเดลประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 4 ตัว ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ตัวแปรตามคือพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากหลายสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2548 และ 2549 จำนวนรวม 1,224 คน กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปีการศึกษา 2548 ใช้สำหรับพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปีการศึกษา 2549 ใช้ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลข้ามกลุ่ม

ผลการวิจัย ปรากฏว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี (ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 0.57 ที่องศาอิสระเท่ากับ 6 ค่าความน่าจะเป็น(p) เท่ากับ 1.00 คำนีวัดระดับความกลมกลืน(GFI) เท่ากับ 1.00 คำนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00) ผลการวิเคราะห์ความตรงข้ามกลุ่มปรากฏว่าตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาได้ร้อยละ 22.0 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา ได้แก่ ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัยเสนอแนะผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรให้ความสนใจทั้งในด้านการตรวจสอบและการป้องกันพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมทางวิชาการให้เกิดขึ้นในชุมชนวิชาการ

ความนำ

จริยธรรมทางวิชาการเป็นพื้นฐานของการดำเนินงานและการคงอยู่ของชุมชนวิชาการแสดงให้เห็นถึงค่านิยมที่ผู้อยู่ในชุมชนวิชานั้นยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันในการทำงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับค่านิยมพื้นฐาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเชื่อถือไว้วางใจ ความยุติธรรม ความเคารพนับถือ และความรับผิดชอบ สถาบันการศึกษาเป็นชุมชนวิชาการมีหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและความรู้ให้แก่สังคม จริยธรรมทางวิชาการจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของความเป็นสถาบันการศึกษา อาจารย์ต้องซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อนักศึกษา ต่อผู้อื่น และต่อผลงานวิจัย ส่วนนักศึกษาต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อการเรียนและการสอบ ความซื่อสัตย์นำมาซึ่งความเชื่อถือไว้วางใจของสมาชิกในชุมชนวิชาการ สังคมไว้วางใจสถาบันการศึกษาว่าจะทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและความรู้ นักศึกษาเชื่อถือไว้วางใจอาจารย์ว่าจะให้การอบรมสั่งสอน และชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้แก่ตนตามที่มหาวิทยาลัยและสังคมคาดหวัง อาจารย์เชื่อถือไว้วางใจนักศึกษาว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความซื่อสัตย์ มีมานะอดทนและรอยคอบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง นอกจากนี้ทุกคนในสถาบันศึกษาคาดหวังที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมจากสถาบันการศึกษา อาจารย์และนักศึกษาย่อมคาดหวังว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เปิดเผยและสามารถตรวจสอบได้ การบรรลุความคาดหวังนำมาซึ่งความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน สังคมให้การเคารพสถาบันการศึกษาเพราะเชื่อถือว่าสถาบันการศึกษามีการเรียนการสอนและการวิจัยที่ได้มาตรฐานระดับสูง ผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและความรู้ดี สมาชิกทุกคนในสถาบันการศึกษาจึงต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในการสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์ ความมีเกียรติ และความเป็นนักวิชาการที่มีคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเชิงประจักษ์จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศรายงานว่า นักศึกษาบางส่วนมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ เช่น การทุจริตในการสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ การคัดลอกงานของผู้อื่นโดยไม่มี การอ้างอิง การคัดลอกเนื้อหาทางอินเทอร์เน็ตมาเป็นของตน ลอกการบ้านหรือแบบฝึกหัดของผู้อื่น และการสร้างข้อมูลเท็จ เป็นต้น (สุชาติ กรเพชรปณี, 2549; McCabe & Trevino, 1996; Cizek, 1999; Harding et al., 2004; Athanasou & Olasehinde, 2002; Eric et al., 2003; Finn, 2004; Conradson & Hernandez-Ramos, 2004; Brimble & Stevenson-Clarke, 2005) ข้อค้นพบของการวิจัยหลายเรื่องสามารถสรุปรวมเป็นข้อสังเกตได้ 3 ประการ ดังนี้ ประการแรกความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการมีการแพร่กระจายมากขึ้นตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และมีจำนวนการทุจริตเพิ่มขึ้นทั้งในเรื่องรูปแบบวิธีการและจำนวนผู้ทุจริต ประการที่สองการทุจริตที่เกิดขึ้นจริงมีจำนวนมากกว่าจำนวนที่นักศึกษารายงานพฤติกรรมทุจริตของตน และประการที่สามการทุจริตในการสอบพบมากในบางสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาทางด้านธุรกิจ และ วิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น (Curtin University of Technology, 2006) ดังนั้น สังคมจึงไม่อาจสรุปได้ว่านักศึกษาและบัณฑิตทุกคนเป็นผู้มีคุณธรรม

พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาส่งผลโดยตรงต่อความเป็นธรรมในการเรียนการสอนและการประเมินผลการศึกษา ทำให้นักศึกษาที่มีความซื่อสัตย์ไม่ได้รับความเป็นธรรม ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

เนื่องจากนักศึกษบางคนเกรงว่าจะทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ เป็นผลทำให้พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ติดตัว นักศึกษาไปสู่โลกของการทำงาน และอาจส่งผลให้สังคมขาดความเชื่อถือไว้วางใจสถาบันการศึกษา

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก มีการศึกษากันบ้างในระดับ นักศึกษามหาวิทยาลัย (สุชาดา กรเพชรปานิ, 2549) และระดับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (นลินี สุวรรณโชติ, 2549) ส่วนในต่างประเทศได้มีการศึกษามากกว่า 40 ปีแล้ว (Bower, 1964 cited in McCabe & Trevino, 1996) โดยผลการศึกษาในระยะต่อมาพบว่านักศึกษามีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น ทั้งด้านวิธีการและ จำนวนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ (Cizek, 1999; Satterlee, 2002; Marcoux, 2002) ประเด็นที่ ศึกษามีหลากหลาย เช่น ลักษณะของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ การรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับ ความรุนแรงของปัญหา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ สาเหตุของการกระทำ ความไม่ซื่อสัตย์ แนวทางการตรวจสอบและการป้องกันพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ เป็นต้น ส่วนวิธีการ ศึกษาที่มีทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

แนวทางการศึกษาปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาอาจสรุปได้ว่ามีสองแนวทางคือ การตรวจสอบปัญหา (Detection) และการป้องกันปัญหา (Prevention) ในบางครั้งนักวิชาการก็มีความคิดเห็น ขัดแย้งกันว่า สถาบันการศึกษาควรจะใช้วิธีการตรวจสอบพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ของนักศึกษาหรือควรจะใช้วิธีการ ป้องกันไม่ให้นักศึกษามีโอกาสทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ ดังข่าวการศึกษาจาก The Dallas Morning News ประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 14 มิถุนายน 2550 หัวข้อเรื่องรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกาจะปฏิรูป การสอบ TAKS (Texas Assessment of Knowledge and Skills) เพื่อป้องกันการทุจริตในการสอบโดยเริ่มจากฤดู ใบไม้ผลิปีหน้า โรงเรียนในรัฐเท็กซัสจะต้องเก็บบันทึกแผนผังที่นั่งสอบของนักเรียนทุกคนว่านักเรียนคนใดมีที่ นั่งติดกับใคร รวมทั้งต้องรายงานวิธีดำเนินการจัดการสอบด้วย เรื่องนี้เป็นผลมาจากการที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พบว่า ผลการสอบของนักเรียนจำนวนเกินกว่า 50,000 คน ที่เข้าสอบ TAKS ในปี ค.ศ. 2005 และ ค.ศ. 2006 มี รูปแบบการตอบที่ผิดปกติ ทำให้มีข้อสงสัยว่าน่าจะมีการทุจริตในการสอบของนักเรียนเกิดขึ้น ผู้เชี่ยวชาญบาง คน (Robert Frary ศาสตราจารย์ทางการจัดการศึกษาแห่ง Virginia Tech) เสนอว่าควรจะต้องป้องกันไม่ให้ นักเรียนลอกคำตอบกันได้โดยการสร้างแบบทดสอบหลายฉบับและจัดลำดับข้อคำถามในแบบทดสอบแต่ละ ฉบับให้แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนที่นั่งติดกันไม่สามารถลอกคำตอบกันได้ ถึงแม้จะเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นแต่เชื่อ ว่าจะสามารถป้องกันการทุจริตได้มากกว่าร้อยละ 90 ส่วนข้อโต้แย้งจากผู้เชี่ยวชาญบางคนที่ไม่เห็นด้วยกับ วิธีการสลับข้อคำถามในแบบทดสอบ (Gregory J. Cizek ศาสตราจารย์ทางการจัดการศึกษาแห่ง University of North Carolina) กล่าวว่าวิธีการดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายแพงมาก นอกจากนี้อาจเพิ่มความเสี่ยงที่จะ เกิดความคลาดเคลื่อนในการประเมินผล เนื่องจากต้องมีคำตอบถูกหลายชุด อาจทำให้กระบวนการประมวลผล ซับซ้อนขึ้น ในแง่ของหลักการจัดการศึกษา การจัดเรียงลำดับข้อสอบแตกต่างกันอาจทำให้ข้อสอบข้อเดียวกัน มีระดับความยากง่าย (Levels of difficulty) แตกต่างกัน และอาจทำให้แบบทดสอบฉบับเดียวกันมีคะแนนจุดตัด

(Cut scores) แตกต่างกัน ซึ่งในที่สุดคณะกรรมการตัดสินใจใช้วิธีการตรวจสอบพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ของนักศึกษา (http://www.wfaa.com/sharedcontent/dws/news/localnews/stories/DN-testsecurity_12met.ARTO.State.Edition2.43e0e4b.html, Retrieved on Thursday, 14 June 2007)

การวิจัยนี้ไม่ต้องการหาข้อสรุปว่าแนวทางการตรวจสอบหรือการป้องกันปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการแนวทางไหนดีกว่ากัน แต่ต้องการศึกษาแนวทางการป้องกันปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาโดยศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ผลการวิจัยที่ได้รับอาจนำไปเป็นแนวทางกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหานั้นได้ อันจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาคือความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

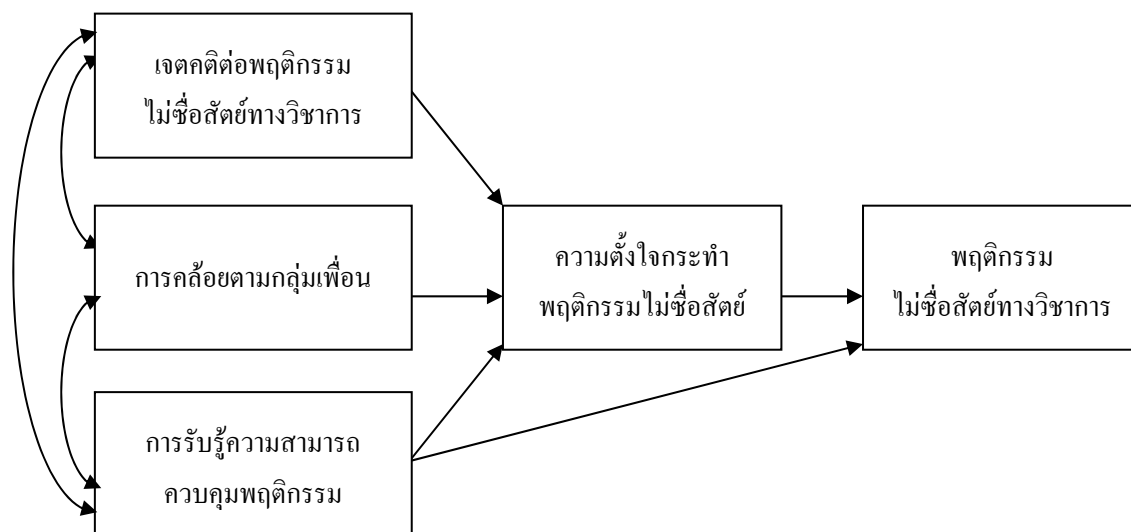
1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลข้ามกลุ่ม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ (Academic dishonesty) หมายถึงพฤติกรรมใด ๆ ของนักศึกษาที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับด้านวิชาการ การเรียนการสอน ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความตั้งใจ หรือการแสดงออกใด ๆ ที่ทำให้ตนได้รับผลประโยชน์ หรือให้ประโยชน์แก่ผู้อื่นทางด้านวิชาการ ได้แก่ การทุจริตในการสอบ การลอกแบบฝึกหัด ความไม่ซื่อสัตย์ในการทำรายงาน และการสร้างข้อมูลเท็จ

การศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมในการวิจัยนี้นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) (Ajzen, 1991) มาเป็นกรอบในการคัดเลือกปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนนี้อ้างอิงถึงความคิดของมนุษย์ในการตัดสินใจโดยใช้เหตุผลเมื่อมีการเผชิญกับทางเลือก โดยมีแนวคิดว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลและรู้จักใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเป็นระบบในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์มิได้ถูกกำหนดโดยอารมณ์หรือขาดการพิจารณาไตร่ตรองก่อนที่จะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใด ๆ ดังนั้นการแสดงพฤติกรรมใด ๆ จะผ่านเจตนาหรือความตั้งใจ (Intention) ของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ และความตั้งใจจะเกิดจากอิทธิพลของปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความเชื่อเกี่ยวกับผลลัพธ์ของพฤติกรรมที่น่าจะเกิดขึ้น ทำให้เกิดเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward behavior) 2) ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงและเกิดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่ม (Subjective norm) และ 3) ความเชื่อว่ามีปัจจัยที่จะสนับสนุนการกระทำพฤติกรรมและรับรู้ว่าจะสามารถควบคุมปัจจัยนั้นได้ ทำให้เกิดการรับรู้ว่าจะสามารถควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavior control) ดังนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่ยอมรับพฤติกรรมนั้นและรับรู้ว่าจะสามารถควบคุมได้มาก บุคคลก็จะมีเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น บุคคลจะทำตามความตั้งใจเมื่อมีโอกาสความตั้งใจจึงเป็นตัวกลางที่จะนำไปสู่การกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม อย่างไรก็ตามการรับรู้ความสามารถควบคุม

พฤติกรรมในเหตุการณ์จริง อาจทำให้บุคคลตัดสินใจกระทำพฤติกรรมโดยไม่ผ่านความตั้งใจหากสถานการณ์เอื้ออำนวย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2548 และ 2549 จาก 8 สาขาวิชา ได้แก่ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิทยาศาสตร์การกีฬา และวิศวกรรมศาสตร์ สุ่มจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา เลือกเสรีในแต่ละปีการศึกษา ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มีความหลากหลายทั้งในแง่สาขาวิชาที่ศึกษา ชั้นปี และ เพศ จำนวนรวม 1,224 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในปีการศึกษา 2548 จำนวน 583 คน ใช้สำหรับตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลกับโมเดลที่พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิด ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในปีการศึกษา 2549 จำนวน 641 คน ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดลข้ามกลุ่ม (นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มไม่ซ้ำกัน)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปีการศึกษา 2548 ศึกษาอยู่ในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 22.5 ศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 36.0 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 21.8 สาธารณสุขศาสตร์ ร้อยละ 7.7 วิทยาศาสตร์การกีฬา ร้อยละ 7.0 และวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 5.0 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 65.7 ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 12.5 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 8.7 ชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ร้อยละ 12.2 เป็นนักศึกษาหญิง ร้อยละ 67.2 และนักศึกษาชาย ร้อยละ 32.8

ลักษณะกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปีการศึกษา 2549 ศึกษาอยู่ในสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ ร้อยละ 20.7 ศิลปกรรมศาสตร์ ร้อยละ 3.4 ศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 43.1 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 21.7 สาธารณสุขศาสตร์ ร้อยละ 5.0 พยาบาลศาสตร์ ร้อยละ 2.7 และวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 3.4 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 37.0 ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 25.4 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 28.9 ชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ร้อยละ 8.7 เป็นนักศึกษาหญิง ร้อยละ 79.6 และนักศึกษาชาย ร้อยละ 20.6

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานตนเองเรื่องพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ เจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ เครื่องมือนี้สร้างขึ้นตามแนวการสร้างแบบสอบถามของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ ไอเซน (Ajzen, 2002)

แบบรายงานตนเองเรื่องพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ การทุจริตในการสอบ การลอกแบบฝึกหัด ความไม่ซื่อสัตย์ในการทำรายงาน และการสร้างข้อมูลเท็จหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูล จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .92 ลักษณะการตอบให้นักศึกษารายงานว่าเคยหรือไม่เคยกระทำตามสิ่งที่ระบุในแต่ละข้อความ โดยระบุความถี่ของการกระทำ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ ไม่เคยเลย เคย 1 ครั้ง เคย 2 ครั้ง เคย 3 ครั้ง และเคย 4 ครั้งขึ้นไป

แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านความตั้งใจกระทำ ความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ประกอบด้วยข้อความแสดงพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 ให้นักศึกษาพิจารณาว่า ถ้ามีโอกาสที่จะกระทำตามข้อความแต่ละข้อนั้น นักศึกษาคิดว่ามีความเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ที่ตนจะกระทำ การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ ประกอบด้วยข้อความแสดงพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ในแต่ละข้อความนั้น สำหรับตนเองแล้วเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ง่ายหรือทำได้ยาก มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89 การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วยข้อความแสดงพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่มของนักศึกษาและการชักชวนของกลุ่มเพื่อนให้กระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ให้นักศึกษาพิจารณาว่าจะทำตามหรือไม่ทำตามกลุ่มเพื่อน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89 และเจตคติต่อความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการคำคุณศัพท์ตรงกันข้าม (Bipolar adjective checklist) 6 คู่ สำหรับวัดพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการแต่ละด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามชั้นเรียนรายวิชาเลือกเสรี ทำให้สามารถชี้แจงให้นักศึกษามั่นใจว่าการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อนักศึกษาทั้งสิ้น และขอความร่วมมือให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในปีการศึกษา 2548 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2548-

เดือนมกราคม 2549 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 83.3 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในปีการศึกษา 2549 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม 2549-เดือนกันยายน 2549 (นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มไม่ซ้ำกัน) ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 91.6

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานเพื่อทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและการแจกแจงของตัวแปร ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
3. ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.50
4. ตรวจสอบความตรงของโมเดลข้ามกลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.50

ผลการวิจัย

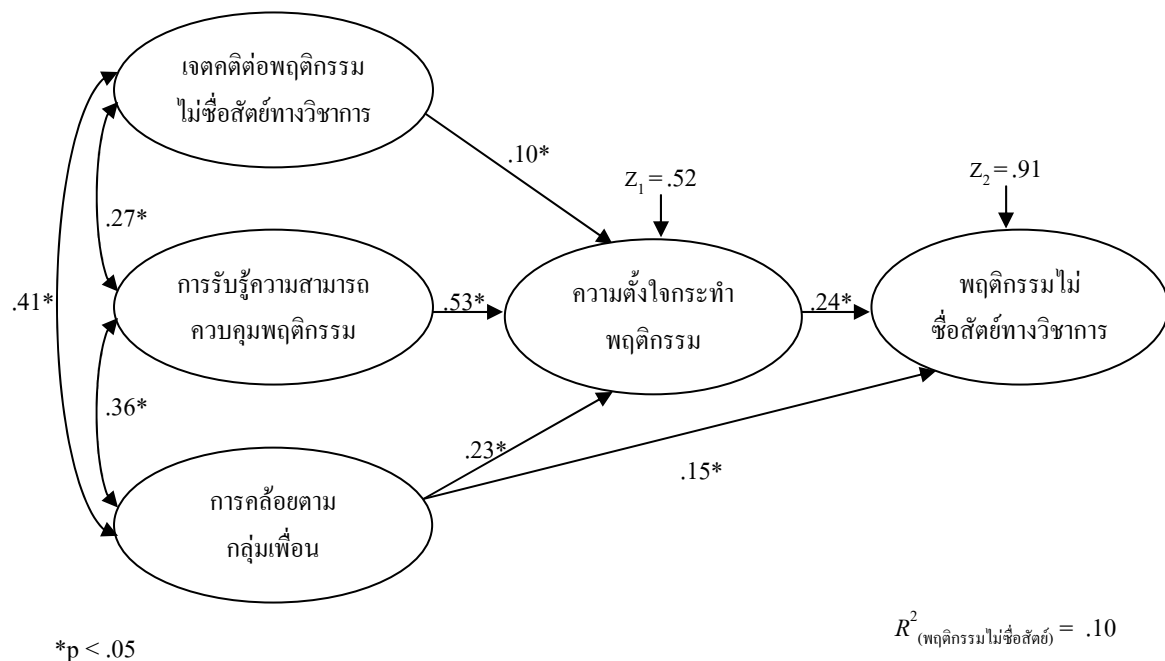
ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็นสองประเด็น ดังนี้ ประเด็นแรก ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และประเด็นที่สอง การตรวจสอบความตรงของโมเดลข้ามกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแสดงว่าตัวแปรในโมเดลมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกตัว และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล ซึ่งผลการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลตามกรอบแนวคิดการวิจัย ปรากฏว่าเส้นทางอิทธิพลยังไม่เป็นไปตามโมเดลสมมติฐานทุกเส้นทาง เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงจากตัวแปรการรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรมไปยังตัวแปรพฤติกรรมไม่สอดคล้องทางวิชาการไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโมเดลสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ข้อมูลปี พ.ศ. 2548) ผู้วิจัยจึงปรับแก้โมเดลเพื่อให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการปรับแก้ปรากฏว่าได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 0.57 ที่องศาอิสระเท่ากับ 6 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมไม่สอดคล้องทางวิชาการของนักศึกษาได้ร้อยละ 10.0 (รายละเอียดดังตารางที่ 1)

โมเดลปรับแก้ (ภาพที่ 2) มีเส้นทางอิทธิพลระหว่างตัวแปรแตกต่างไปจากโมเดลสมมติฐานคือ มีเส้นทางอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนไปยังตัวแปรพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ แต่ไม่มีเส้นทางอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรการรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรมไปยังตัวแปรพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ

ตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลรวมต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการสูงสุดและรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ความตั้งใจกระทำพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรม และเจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมต่อความตั้งใจกระทำพฤติกรรมสูงสุดและรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และเจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ซึ่งให้เห็นว่าตัวแปรความตั้งใจกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ เป็นตัวกลางที่นำไปสู่การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ แต่ในบางสถานการณ์การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอาจทำให้นักศึกษาตัดสินใจกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการโดยไม่ผ่านความตั้งใจกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการก่อน นอกจากนี้ตัวแปรสาเหตุทั้งสามตัวแปรยังมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ในทิศทางบวกและมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ (รายละเอียดดังภาพที่ 2 และ ตารางที่ 1)

ภาพที่ 2 โมเดลที่ 1 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ข้อมูลปี พ.ศ. 2548)

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ข้อมูลปี พ.ศ. 2548)

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล	ความตั้งใจกระทำพฤติกรรม			พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ		
		TE	IE	DE	TE	IE	DE
การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรม		.53*	-	.53*	.13*	.13*	-
		(.03)	-	(.03)	(.02)	(.02)	-
การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน		.23*	-	.23*	.20*	.05*	.15*
		(.03)	-	(.03)	(.04)	(.01)	(.04)
เจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ		.10*	-	.10*	.02*	.02*	-
		(.03)	-	(.03)	(.01)	(.01)	-
ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ		-	-	-	.24*	-	.24*
		-	-	-	(.04)	-	(.04)

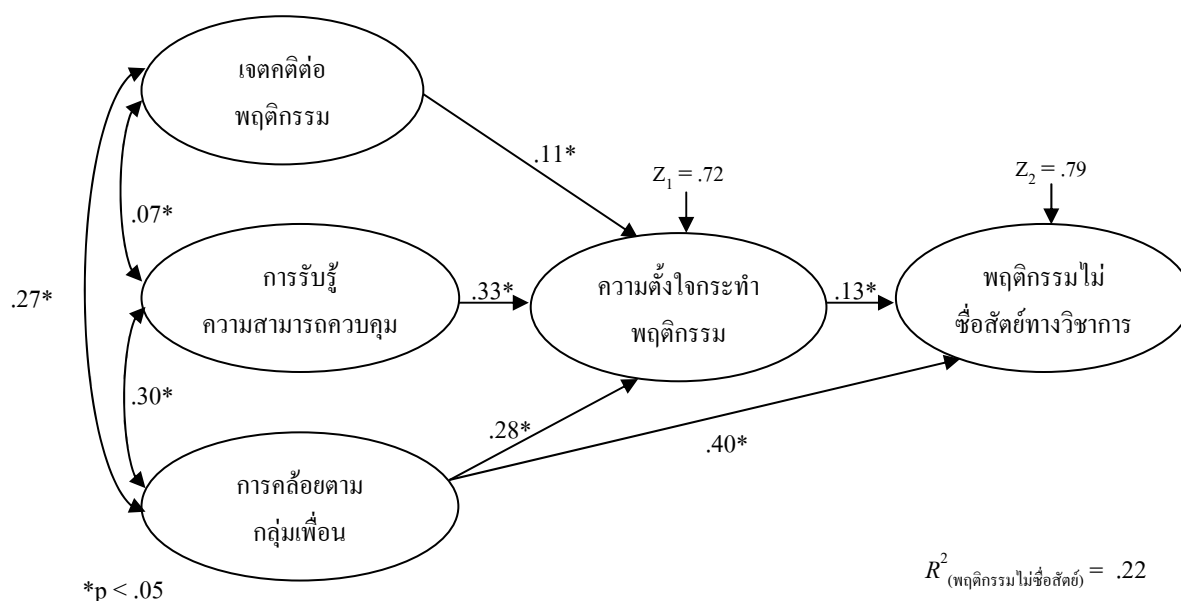
ไค-สแควร์ = 0.57 , p = 1.00 , df = 6 ; GFI = 1.00 , AGFI = 1.00 , SRMR = 0.00, RMSEA = 0.00

*p < .05 TE= ผลรวมอิทธิพล IE = อิทธิพลทางอ้อม DE = อิทธิพลทางตรง

ตัวเลขในวงเล็บคือค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

การตรวจสอบความตรงของโมเดลข้ามกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยด้วยข้อมูลชุดที่ 2 (ข้อมูลปี พ.ศ. 2549) โดยการวิเคราะห์ตามโมเดลปรับแก้ (ภาพที่ 2) ปรากฏว่าโมเดลที่ 2 (ภาพที่ 3) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีเช่นกัน โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์เท่ากับ 5.39 ที่องศาอิสระเท่ากับ 6 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.50 ดัชนี GFI และ ดัชนี AGFI เท่ากับ 1.00 ฟังก์ชันความแตกต่างจากประชากร (FO) เท่ากับ 0.00 ค่า SRMR เท่ากับ 0.02 และ ค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาได้ร้อยละ 22.0 (รายละเอียดดังตารางที่ 2 และ ภาพที่ 3) แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่พัฒนาเป็นโมเดลปรับแก้ (ภาพที่ 2 และ 3) มีความตรงข้ามกลุ่ม (Cross validation) สามารถนำไปใช้อธิบายพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างต่างกลุ่มกันได้

ภาพที่ 3 โมเดลที่ 2 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ข้อมูลปี พ.ศ. 2549)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย (ข้อมูลปี พ.ศ. 2549)

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล	ความตั้งใจกระทำพฤติกรรม			พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ		
		TE	IE	DE	TE	IE	DE
การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรม		.33*	-	.33*	.04*	.04*	-
		(.03)	-	(.03)	(.01)	(.01)	-
การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน		.28*	-	.28*	.44*	.04*	.40*
		(.04)	-	(.04)	(.04)	(.01)	(.04)
เจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ		.11*	-	.11*	.01*	.01*	-
		(.03)	-	(.03)	(.01)	(.01)	-
ความตั้งใจกระทำพฤติกรรม		-	-	-	.13*	-	.13*
		-	-	-	(.04)	-	(.04)

ไค-สแควร์ = 5.39, $p = 0.50$, $df = 6$; GFI = 1.00, AGFI = 1.00, SRMR = 0.02, RMSEA = 0.00

* $p < .05$ TE= ผลรวมอิทธิพล IE = อิทธิพลทางอ้อม DE = อิทธิพลทางตรง

ตัวเลขในวงเล็บคือค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

การอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็นสองประเด็น คือ ประเด็นแรก อภิปรายถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และประเด็นที่สอง อภิปรายถึงปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากปัจจัยที่อ้างถึงในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่น่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา

การอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการด้วยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ผลการวิจัยครั้งนี้นำมาสู่ข้อสรุปที่ว่า พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองก่อนที่จะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำ โดยเกิดจากแรงจูงใจภายใน ประกอบด้วย เจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และการรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรมนำมาสู่ความตั้งใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ดังนั้นถ้านักศึกษามีเจตคติต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการในทิศทางบวกหรือเห็นด้วยว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อตน และรับรู้ว่ามีเพื่อนในกลุ่มมีความคิดเห็นในทำนองเดียวกันหรือกระทำพฤติกรรมนั้น ประกอบกับนักศึกษารับรู้ว่าจะสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้ง่าย นักศึกษาคคนนั้นน่าจะมีความตั้งใจสูงที่จะกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ และนำไปสู่การกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการในที่สุด ในทางตรงกันข้ามถ้านักศึกษาคคนใดไม่มีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการในที่สุด นักศึกษาคคนนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ซึ่งเป็นไปตามกรอบการอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Planned Behavior Theory) (Ajzen, 1991) อย่างไรก็ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนยังอธิบายต่อไปว่าถึงแม้ความตั้งใจจะเป็นตัวกลางนำไปสู่การกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม แต่การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรมในสถานการณ์จริงอาจทำให้นักคลดัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมโดยไม่ได้มีความตั้งใจมาก่อนก็ได้ ในประเด็นนี้ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามทฤษฎี เนื่องจากปรากฏว่าการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านความตั้งใจกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ แสดงว่าบางครั้งนักศึกษาไม่ได้ตั้งใจมาก่อนที่จะกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ แต่ถ้าได้รับการชักจูงโดยกลุ่มเพื่อนหรือเห็นเพื่อนทำจึงทำตาม เพราะเกรงว่าจะเป็นข้อได้เปรียบเสียเปรียบและไม่ยุติธรรมสำหรับตน เพราะอาจส่งผลต่อผลการเรียน การขอรับทุนการศึกษา การแข่งขัน และความสำเร็จแรงกดดันต่าง ๆ จากเพื่อนจึงมีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา (สุชาดา กรเพชรปานิ, 2549; McCabe & Trevino, 1996; Ben et. al., 1991; Hauptman, 2002) และผลการวิจัยของ Baird (1980 cited in Cizek, 1999) สรุปว่านักศึกษาที่เป็นสมาชิกของกลุ่มนักศึกษา (Fraternity and Sorority Membership) มีแนวโน้มที่จะทุจริตมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม ลักษณะของการทุจริตที่นักศึกษาทำตามกลุ่ม ได้แก่ การลอกการบ้าน การลอกข้อสอบ การขอมให้เพื่อนคัดลอกงานของตน และการเข้าสอบแทนเพื่อน ในอีกแง่หนึ่ง ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาไทยมีแรงจูงใจภายในคนที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกค่อนข้างมากทำให้เกิดการคล้อยตามกลุ่มได้ง่าย นอกจากนี้ผลจากการวิเคราะห์โมเดลซ้ำสองครั้งโดยใช้ข้อมูลสองชุด ปรากฏว่า

ค่านักกอิทธิพลรวมจากการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนไปยังพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการในการวิเคราะห์ครั้งที่สอง มีค่าสูงขึ้นและสูงกว่าอิทธิพลของความตั้งใจกระทำพฤติกรรม ทำให้เห็นแนวโน้มว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อนักศึกษาไทยมากขึ้นกว่าเดิม

แม้ว่าทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจะสามารถอธิบายพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาไทยได้ แต่ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาได้ประมาณ ร้อยละ 10-20 แสดงว่าทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนยังไม่สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาไทยได้ครอบคลุมเพียงพอ เนื่องจากสาเหตุของพฤติกรรมน่าจะเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเน้นสาเหตุจากปัจจัยภายใน ซึ่งนอกจากเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน การรับรู้ความสามารถควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจกระทำพฤติกรรมแล้ว น่าจะมีปัจจัยทั้งภายในและภายนอกอื่น ๆ อีกที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา

ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ

ในบรรดาตัวแปรลักษณะของบุคคลที่งานวิจัยต่าง ๆ ศึกษาหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ ตัวแปรเพศได้รับความสนใจศึกษาเป็นจำนวนมากและผลการวิจัยส่วนใหญ่แสดงว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการมากกว่าเพศหญิง (สุชาติ กรเพชรปานิ, 2549; Cizek, 1999; Newstead et al., 1996) แต่ก็มีบางงานวิจัยพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศชายกับเพศหญิงในการกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ (Griesinger & Westerfield, 1998 cited in cizek, 1999; Nowell & Laufer, 1997) นอกจากนี้จากผลการสังเคราะห์ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการทุจริตในการสอบของ Cizek (1999) ชี้ให้เห็นว่าแม้ผลการวิจัยส่วนใหญ่ที่ใช้วิธีการให้นักศึกษารายงานตนเองจะได้ข้อค้นพบว่านักศึกษาชายมีพฤติกรรมทุจริตในการสอบมากกว่านักศึกษาหญิง แต่มีข้อสังเกต 4 ประการดังนี้ 1) ผลของการตรวจจับผู้ที่ทุจริตในการสอบพบว่าผู้ที่ถูกจับได้ว่าทุจริตเป็นนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงในสัดส่วนเท่า ๆ กัน 2) พบว่านักศึกษาหญิงมีการทุจริตมากในบางเงื่อนไข คือ ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าเพื่อประโยชน์ของตน 3) ในบางกรณีตัวแปรเพศมีปฏิสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นและส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมทุจริตในการสอบ เช่น แรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงความล้มเหลว และการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นต้น และ 4) แม้ผลการวิจัยในอดีตพบว่าสัดส่วนนักศึกษาชายมีพฤติกรรมทุจริตมากกว่านักศึกษาหญิง แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าความแตกต่างจะลดน้อยลง เนื่องจากนักศึกษาหญิงที่ทุจริตในการสอบมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการทุจริตในการสอบของนักศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้วิธีการให้นักศึกษารายงานตนเองเรื่องระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) และการทุจริตในการสอบปรากฏว่าผลการวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกัน โดยผลการวิจัยชี้ว่ามีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมกับการทุจริตในการสอบ แสดงว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำมีแนวโน้มที่จะทุจริตในการสอบมากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนดี (Newstead et al., 1996 cited in Cizek, 1999) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่

ข้อสังเกตทางวิชาการของนักศึกษาไทย (สุชาดา กรเพชรปานิ, 2549) ปรากฏว่าผลการวิจัยแตกต่างกัน โดยผล การศึกษากับนักศึกษาไทยโดยวิธีให้นักศึกษารายงานตนเองเช่นเดียวกัน ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่าง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมกับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการแสดงว่า นักศึกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงมีแนวโน้ม ที่จะกระทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการมากกว่านักศึกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ซึ่งประเด็นนี้ สุชาดา กรเพชรปานิ (2549) ชี้ว่าอาจเป็นไปได้ว่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมที่สูงของนักศึกษาบางคนอาจจะได้มา จากการทุจริต ไม่ใช่ได้มาจากความสามารถที่แท้จริง

นอกจากตัวแปรลักษณะของบุคคลแล้วยังมีตัวแปรคุณลักษณะภายในหรือตัวแปรทางจิตวิทยาอีกจำนวนมาก ที่งานวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ Cizek (1999: 106-114) ได้ประมวล ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในการสอบของนักเรียนนักศึกษาไว้ว่า การทุจริตในการสอบมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับตัวแปรต่อไปนี้ ความไม่ชอบโรงเรียนหรือสถาบัน การรับรู้ว่าโรงเรียนไม่มีความยุติธรรม ความวิตก กังวลเกี่ยวกับการเรียน ความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรงเรียน เจตคติทางบวกต่อการทุจริต การรับรู้พฤติกรรมทุจริต ของผู้อื่น การรับรู้พฤติกรรมทุจริตของกลุ่มเพื่อน การยอมรับพฤติกรรมทุจริต ค่านิยมความซื่อสัตย์ที่ลดลง ความคาดหวังรางวัลจากผลการเรียนดี การยอมรับอำนาจควบคุมจากภายนอก การให้เหตุผลทางจริยธรรมระดับต่ำ ความต้องการการยอมรับ ความรับผิดชอบต่ำ ความต้องการหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ความเสี่ยงที่จะถูกจับได้ต่ำ การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตนเองต่ำ ความคาดหวังต่อความสำเร็จระดับปานกลาง แรงจูงใจที่จะ หลีกเลี่ยงความล้มเหลว และความไม่ไว้วางใจผู้อื่น ส่วนตัวแปรที่งานวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรม ทุจริตในการสอบ ได้แก่ การใช้ยุทธศาสตร์ทางปัญญาขั้นสูง คะแนนสติปัญญา (IQ) ความกลัวผลการประเมิน ทางลบ โอกาสที่จะถูกจับได้ว่าทุจริต บุคลิกภาพแบบ A (Type A) ส่วนตัวแปรที่งานวิจัยพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมทุจริตในการสอบ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความวิตกกังวลต่อการสอบ การให้เหตุผลทางจริยธรรม การเห็นคุณค่าในตนเอง และบุคลิกภาพแบบ A (Type A) จากผลการวิจัยที่ Cizek ได้ประมวลมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางจิตวิทยาหลายตัวที่ผลการวิจัยยังขัดแย้งกันอยู่ว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ หรือการทุจริตในการสอบหรือไม่ จึงต้องการงานวิจัยอื่นอีกเพื่อยืนยันข้อค้นพบเหล่านี้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเสนอแนะผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรนำผลการวิจัยไปใช้และส่งเสริมการวิจัย โดยอาจดำเนินการ ควบคู่กันไปใน 3 แนวทาง ดังต่อไปนี้

แนวทางการตรวจสอบพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา วิธีการตรวจสอบอาจแบ่งได้เป็น 2 วิธี คือ การใช้วิธีการสังเกต และการตรวจสอบด้วยวิธีการทางสถิติ ตัวอย่างการตรวจสอบด้วยวิธีการทางสถิติ เช่น การหาค่าดัชนีการทุจริตในการสอบ (Cheating index) (Nelson, 2549) เป็นต้น สำหรับวิธีการสังเกตอาจใช้ในการ ทดสอบ ผู้ควบคุมการทดสอบคอยสังเกตผู้เข้าสอบว่ามีพฤติกรรมทุจริตหรือไม่ เช่น แอบดูคำตอบของผู้อื่น นำเอกสารต้องห้ามเข้าห้องสอบ เป็นต้น ผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์

ทางวิชาการของนักศึกษาข้างต้น อาจนำมาใช้ในการศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาและใช้ประกอบการจัดจำแนกกลุ่มเสี่ยงที่จะมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ เพื่อจำกัดกลุ่มเป้าหมายให้แคบลง โดยเฉพาะนักศึกษาที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าถ้าเพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ คนอื่น ๆ ก็มีแนวโน้มที่จะคล้อยตามได้ง่าย นอกจากนี้ในกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบผลงานของนักศึกษาว่ามีการอ้างอิงทางวิชาการอย่างถูกต้องหรือไม่ เนื้อหาสาระมีความน่าเชื่อถือเพียงใด เหมาะสมกับศักยภาพของนักศึกษาหรือไม่ อาจใช้วิธีการให้นักศึกษานำเสนอผลงานด้วยวาจา ร่วมกับการสอบถาม สถาบันการศึกษาควรจัดทำคู่มือการตรวจสอบการทุจริตของนักศึกษาสำหรับให้อาจารย์เป็นแนวทางในการตรวจสอบพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ

แนวทางการป้องกันปัญหาพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา ในการทดสอบโดยเฉพาะการทดสอบกับกลุ่มขนาดใหญ่ควรจัดทำแบบทดสอบคู่ขนานหลายฉบับ เพื่อป้องกันไม่ให้นักศึกษาที่นั่งติดกันสามารถลอกคำตอบกันได้ การควบคุมการทดสอบต้องทั่วถึง เกณฑ์การตัดสินผลต้องชัดเจนเป็นธรรมและตรวจสอบได้ อาจารย์ควรตรวจสอบกระบวนการทำงานของนักศึกษาทุกขั้นตอน ไม่ควรให้นักศึกษาส่งผลงานที่สำเร็จแล้วเท่านั้น การศึกษาความตระหนักถึงปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษา ระบุประเภทของพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการที่ถือว่ามีคามผิดระดับต่าง ๆ และประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน จัดอบรมอาจารย์เรื่องการจัดการปัญหาการทุจริตของนักศึกษา

แนวทางการเสริมสร้างจริยธรรมทางวิชาการให้กับนักศึกษาและบุคลากรในชุมชนวิชาการ สร้างแรงจูงใจและความตระหนักให้นักศึกษาเห็นถึงผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ จัดทำประมวลจริยธรรมทางวิชาการ สร้างชุดอบรมจริยธรรมทางวิชาการสำหรับนักศึกษาและสอดแทรกเรื่องจริยธรรมทางวิชาการในการเรียนการสอนทุกรายวิชา และสิ่งสำคัญที่สุดคืออาจารย์ต้องเป็นตัวแบบในการแสดงจริยธรรมทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- นลินี สุวรรณโชติ. (2549). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาดา กรเพชรปานิ. (2549). พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 4(1), 143 – 164.
- เสรี ชัดเข้ม และ สุชาดา กรเพชรปานิ. (2546). โมเดลสมการโครงสร้าง. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 1(1), 1 - 24.
- Athanasou, J. A. & Olasehinde, O. (2002). Male and female differences in self-report cheating. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 8(5). Retrieved April 8, 2007 from <http://PAREonline.net/getvn.asp?v=8&n=5>.

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 179-211.
- Ajzen, I. (2002). *Construction of a standard questionnaire for the theory of planned behavior*. Retrieved January 8, 2005, from <http://www.unix.oit.umass.edu/~ajzen/tpb.html>
- Ben, A., Lindsay, C., Marcus, J., Jon, M., & Annie, P. (1991). The influence of peer pressure on the reporting of academic dishonesty in a survey. Retrieved December 18, 2004 from http://www.unc.edu/~bmize/teaching/english_12/academic_dishonesty/peirce&allhouse.html
- Bowers, W. (1964). *Student dishonesty and its control in college*, Bureau of Applied Social Research, Columbia University, New York.
- Brimble, M. & Stevenson-Clarke, P. (2005). Perceptions of the prevalence and seriousness of academic dishonesty in Australian universities. *The Australian Educational Researcher*, 32(3), 19-44.
- Cizek, G. J. (1999). *Cheating on tests: How to do it, detect it, and prevent it*. NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Conradson, S. & Hernandez-Ramos, P. (2004). Computer, the internet, and cheating among secondary school students: some implications for educators. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 9(9). Retrieved April 8, 2007 from <http://PAREonline.net/getvn.asp?v=9&n=9>.
- Curtin University of Technology. (2006). *Dealing with students plagiarism: Guideline for staff 2006*. Western Australia: Lamb Print.
- Eric, G.L., Nancy, L.H., & Shannon, M.B. (2003). Collegiate academic dishonesty revisited: What have they done, how often have they done it, who does it, and why did they do it? *Electronic Journal of Sociology*. Retrieved June 14, 2007 from http://www.sociology.org/content/vol17.4/lambert_etal.html
- Finn, V.K. (2004). Academic performance and cheating: Moderating role of school identification and self-efficacy. *The Journal of Educational Research*, 97(3), 115-121.
- Harding, T.S., Carpenter, D.D., Finelli, C.J., and Passow, H.J. (2004). The influence of academic dishonesty on ethical decision making in the workplace: A study of engineering students. *Proceedings of the 2004 American Society for Engineering Education National Meeting*. Washington D.C.: ASEE (in print).
- Hauptman, R. (2002). Dishonesty in the Academic. Retrieved December 4, 2004 from <http://www.aaup.org/publications/academe/2002/02ndhau.html>
- Marcoux, H. E. (2002). Kansas State University Faculty Perspective, Opinions, and Practices Concerning Undergraduate Student Academic Dishonesty and Moral Development. (ED465330).
- McCabe, D. & Trevino, L. (1996). What we know about cheating in college. *Change*. January/February, 29-33.
- Nelson, R. L. (2006). Using selected indices to monitor cheating on multiple-choice exams. *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 4(1), 1-18.

- Newstead, S. E., Franklyn – Stokes, A., & Armstead, P. (1996). Individual differences in Student cheating. *Journal of Educational Psychology*, 88(2), 229-241.
- Nowell, C. & Laufer, D. (1997). Undergraduate student cheating in the fields of business and economics. *Journal of Economic Education*. 28(1), 3-12.
- Satterlee, A. G. (2002). Academic dishonesty among students: Consequences and interventions. (ED469468).
- http://www.wfaa.com/sharedcontent/dws/news/localnews/stories/DN-testsecurity_12met.ARTO.State.Edition2.43e0e4b.html,
Retrieved on Thursday, 14 June 2007.